

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคไตเรื้อรัง (chronic kidney disease) เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย สาเหตุของโรคไตเรื้อรังที่พบบ่อยเกิดจากโรคเบาหวานและภาวะความดันโลหิตสูง โรคไตเรื้อรังระยะแรก มักไม่พบอาการผิดปกติ ทำให้ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่ทราบ และตรวจพบเมื่อโรคดำเนินการไปนานแล้วจนเข้าสู่ภาวะไตเรื้อรังระยะสุดท้าย สถานการณ์ของโรคไตเรื้อรังกำลังเป็นปัญหาทางสุขภาพในระดับโลก ขณะที่ความชุกของโรคไตเรื้อรังในประเทศไทยนั้น มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายทั้งสิ้น 39,411 ราย และจากการประมาณการเกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วยไตวายเรื้อรังได้ระบุว่า จะมีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายในระบบเพิ่มขึ้น 59,209 ราย ในปี พ.ศ. 2562 ข้อมูลดังกล่าว ทำให้สำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติต้องจัดสรรงบประมาณบำบัดทดแทนไตทั้งหมด 8,281,796,000 บาท (สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย, 2560) ดังนั้น หากประชาชนได้รับการส่งเสริมให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรัง รวมถึงการคัดกรองค้นหาตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น ก็น่าจะช่วยให้สามารถให้การดูแลรักษา ควบคุมปัจจัยเสี่ยง ชะลอการเกิดโรค ป้องกันความรุนแรงของโรค ลดภาระของระบบบริการ ค่าใช้จ่าย และการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาได้

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้ระบบสุขภาพในปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนการบริการสุขภาพจากโรงพยาบาลมาสู่ชุมชน ที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขกับชุมชน ในการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการของประชาชน ทำให้งานสาธารณสุขมูลฐานเข้ามาเป็นกลยุทธ์หลักที่สำคัญในการลดช่องว่างระหว่างบุคคลากรทางสาธารณสุข และส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการดูแลตนเองมากขึ้น จึงเกิดอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ที่เป็นทางเชื่อมของระบบบริการสุขภาพกับภาคประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเข้มแข็งให้กับระบบสุขภาพในชุมชน (ลือชัย ศรีเงินยวง, ศุภลักษณ์ เลิศมนโรรัตน์ และ ยงยุทธ พงษ์สุภาพ, 2552) โดย อสม.คือ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของประชาชนที่เข้ามาทำงานให้กับชุมชน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย (Change agents) การสื่อข่าวสารสาธารณสุข การแนะนำเผยแพร่ความรู้ การวางแผนและประสานกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุข ตลอดจนให้บริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ โดย อสม.จะต้องเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการทำงานเพื่อดูแลสุขภาพอนามัย ให้การบริการด้านสาธารณสุขครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาและฟื้นฟูสุขภาพ มีการทำงาน ทั้งโดยอิสระ และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนบ้าน ร่วมค้นหาปัญหา จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในชุมชนของตนเอง (พีระพล ศิริไพบุลย์, 2553, น. 32) โดยภารกิจสำคัญของอสม.ที่มีความเกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง คือทำหน้าที่ในการดูแลสุขภาพอนามัยเชิงรุก การตรวจคัดกรอง กลุ่มเสี่ยง และผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชน รวมถึงเสริมสร้างสุขภาพที่ดีในชุมชน เพื่อควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงบทบาทสำคัญของ อสม. ซึ่งถือเป็นผู้ที่ทำงานในระบบบริการสุขภาพที่ช่วยดำเนินการให้ความรู้ และสื่อสารให้คำแนะนำด้านสุขภาพให้กับคนในชุมชนอย่างใกล้ชิด (Primary Health Care Division, Ministry of Public Health, 2019) ทำให้ อสม. น่าจะเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการเป็นแกนนำหลักที่จะช่วยดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ในการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยการที่ อสม. จะสามารถเป็นแกนนำหลักในการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับคนในชุมชนได้นั้น อสม. จำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังเป็นอย่างดีด้วย แต่อย่างไรก็ตาม กลับมีงานวิจัยหลายชิ้นที่สนับสนุนว่า อสม. ส่วนใหญ่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งยังขาดทักษะในการอ่าน และแปลความข้อมูลด้านสาธารณสุขจากสื่อสิ่งพิมพ์ ข้าแล้วยังขาดความมั่นใจในการแนะนำความรู้แก่ผู้อื่น ด้วยความรู้ด้านสุขภาพทั่วไปที่กล่าวมานี้ ล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้ความรู้แก่

ประชาชน (ประภัศสร งามแสงใส, ปติรดา ศรีสียน, และ สุวรรณ ภัทรเบญจพล, 2557) และจากการศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไตของอสม. กลับพบว่า อสม. ในหลายชุมชน มีความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไตอย่างจำกัด โดยเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านตามองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไตนั้น ยังชี้ให้เห็นว่า ทักษะการสื่อสารสุขภาพ และทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ เป็นทักษะที่อสม. มีปัญหามากที่สุด แม้ว่าพวกเขาจะได้เข้าร่วมอบรมในโปรแกรมการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพของในการป้องกันโรคไตเรื้อรังแล้วก็ตาม (จิตร มงคลมะไฟ, วิลาวัลย์ อาธิเวช, และวราทิพย์ แก่นการ, 2563)

ทั้งนี้ มีงานวิจัยในต่างประเทศได้อธิบายว่า การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพต้องอาศัยการฉลาดรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) เพื่อใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของหลักฐาน (Millar & Osborne, 1998; Grace & Bay, 2011) โดยมีการศึกษาอยู่ 2 ชั้น ที่สนับสนุนว่า การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปพร้อมกันด้วย เนื่องจาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นส่วนหนึ่งของการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Evans, Lewis & Hudson, 2012; Bay et al., 2017) ดังนั้น การส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปพร้อมกับการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ จึงเป็นแนวทางที่น่าสนใจที่จะนำมาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างโปรแกรมการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับ อสม. นอกเหนือไปจากการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและการสื่อสารสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังที่เพียงพอแล้ว ความสามารถในการคัดกรองเกี่ยวกับโรคไตเรื้อรังของ อสม. ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าของ อสม. ดังนั้น อสม. จึงควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการคัดกรองโดยเฉพาะโรคไตเรื้อรังด้วย เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่สามารถสรุปแนวทางที่ดีที่สุดที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการคัดกรองโรคไตเรื้อรังของอสม. ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังที่มีประสิทธิภาพให้กับอสม. ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประโยชน์ของชุดโครงการวิจัยการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี จะทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังที่จะช่วยให้กับอสม. ในจังหวัดนนทบุรี สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คำถามในการวิจัย

แนวทางการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี ควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายชุดโครงการวิจัย

เพื่อบริหารจัดการงานวิจัยภายใต้ “ชุดโครงการวิจัยการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี” ให้สามารถเสนอแนวทางการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี

4. แผนการดำเนินงานวิจัย

แผนการดำเนินงานวิจัยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมย่อย	ผลที่จะได้รับ	ระยะเวลา
1. สังเคราะห์และจัดการข้อมูล องค์ความรู้ ข้อค้นพบที่สำคัญจากงานวิจัยต่าง ๆ ในด้านการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในการสร้างโปรแกรมการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อสำหรับอสม.	1.1 อภิปรายแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากงานวิจัยในด้านการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อสำหรับอสม. ที่หัวหน้าชุดโครงการย่อยแต่ละชุดรับผิดชอบ	ได้องค์ความรู้ในการนำไปพัฒนาโปรแกรมการการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อสำหรับอสม.	เม.ย.- พ.ค. 2565
	1.2 จัดทำข้อเสนอเบื้องต้นที่ได้จากการอภิปรายแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากหัวหน้าชุดโครงการย่อยแต่ละชุด		
2. วิพากษ์ระเบียบวิธีวิจัยและเครื่องมือในการวิจัยของชุดโครงการย่อย		กรอบโครงสร้างในการดำเนินการวิจัยที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันของชุดโครงการย่อย	พ.ค.- ก.ค. 2565
3. ถอดบทเรียนจากชุดโครงการย่อยและชุดรวมกัน		แนวทางการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี	พ.ค. 66

5 ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการสังเคราะห์ผลของงานวิจัยย่อยจำนวน 2 โครงการ ซึ่งอยู่ภายใต้ชุดโครงการวิจัยการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี โดยการศึกษาวิจัยในชุดโครงการนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี ในส่วนของรายละเอียดของขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากผลการศึกษาของโครงการวิจัยย่อยทั้ง 2 โครงการ ที่มีรายละเอียดเชื่อมโยงภายใต้กรอบการศึกษาหลักของชุดโครงการ ซึ่งโครงการย่อยทั้งหมดนั้น ล้วนมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1.2 ขอบเขตเนื้อหาของโครงการวิจัยย่อย

โครงการวิจัยย่อย	
ชื่อโครงการวิจัย	ขอบเขตเนื้อหา
1	<p>การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี</p> <p>ศึกษาการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ และความรอบรู้ด้านสุขภาพในป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี เพื่อพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี โดยในท้ายที่สุดงานวิจัยชิ้นนี้ จะได้ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี</p>
2	<p>ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง</p> <p>พัฒนาโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ที่จะช่วยให้ อสม.มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ในการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง โดยในท้ายที่สุดงานวิจัยชิ้นนี้ จะได้ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง</p>

5.2 ขอบเขตประชากร

ชุดโครงการวิจัยการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาวิจัยระหว่างนักวิจัยในโครงการย่อยทั้ง 2 โครงการ ซึ่งมีประชากรในการวิจัย คืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ชุดโครงการวิจัยการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาวิจัยที่ได้จากผลการวิจัยของโครงการย่อยทั้ง 2 โครงการ โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย หรือขอบเขตระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

6. รูปแบบวิธีวิจัย

ชุดโครงการวิจัยการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี เป็นงานวิจัยที่อาศัยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการวิจัยของโครงการย่อยทั้ง 2 โครงการ

7. นิยามศัพท์

7.1 การฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ ความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจในหลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในระบุประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบริบทต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และสามารถสื่อสาร แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ประเมิน และตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นวิทยาศาสตร์และสังคมอย่างมีเหตุผลตามประจักษ์พยานหลักฐาน

7.2 ความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ ความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทางด้านปัญญาและสังคมในการเข้าถึง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพและบริการทางสุขภาพเกี่ยวกับที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกวิถีทางในการดูแลและจัดการตนเอง ป้องกันและรักษาสุขภาพของตนเองให้ดีเสมอ รวมถึงช่วยชักจูงให้บุคคลอื่นรู้วิธีการดูแลและจัดการตนเอง ตลอดจนป้องกันและรักษาสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันโรคไตเรื้อรังที่ดีที่สุด

7.3 โปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมายถึง ชุดกิจกรรมการอบรมที่ส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ซึ่งประกอบด้วยเอกสารประกอบการอบรม และวิธีการอบรม

7.4 ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมายถึง ผลลัพธ์ของชุดกิจกรรมการอบรมที่ส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ซึ่งวัดได้จากคะแนนของ อสม. ที่ได้จากการทำแบบทดสอบการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังในด้านความรู้หลังอบรมเทียบกับก่อนอบรม

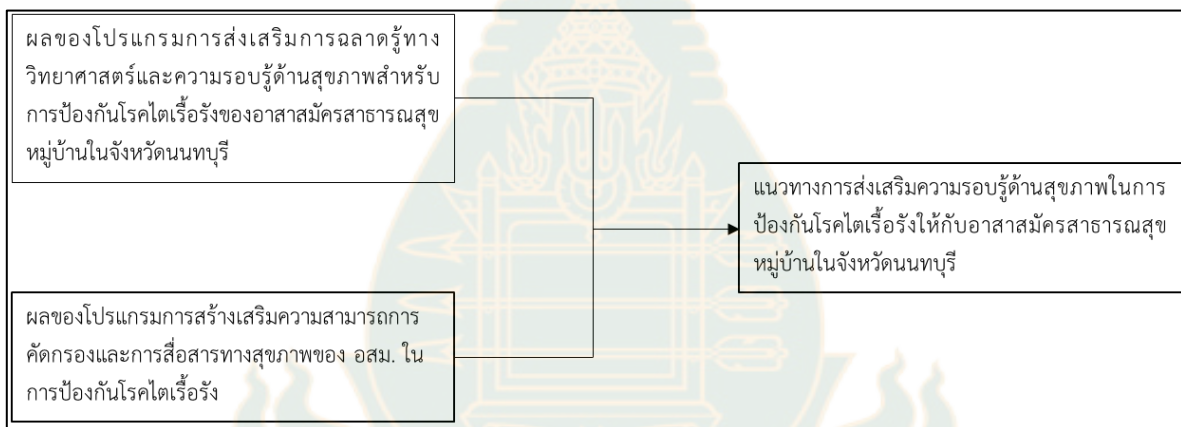
7.5 โปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง หมายถึง โปรแกรมที่สร้างจากการเสริมสร้างพลังอำนาจของ อสม. ซึ่งประกอบด้วย 4 ระยะ คือ การค้นพบความจริง ในระยะที่ 1 การฟังและสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพ การบรรยายให้ความรู้เรื่องโรคไตเรื้อรัง การวิเคราะห์กรณีศึกษา การอภิปรายกลุ่ม สถานีการเรียนรู้ 4 สถานีเพื่อฝึกทักษะการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ระยะที่ 2 การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการวางแผนแก้ปัญหา ประกอบด้วยกิจกรรม อภิปรายกลุ่ม เรื่อง การนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ และสาธิตการคัดกรอง และการสื่อสารสุขภาพ ระยะที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม ลงมือปฏิบัติ ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการตรวจคัดกรองและสื่อสารทางสุขภาพของ อสม.ในพื้นที่จริง และผู้วิจัยให้คำปรึกษาและคำแนะนำเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และระยะที่ 4 การสะท้อนกลับและการประเมินผล ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ เพื่อการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีคุณค่า เพิ่มความรู้และทักษะในการคัดกรองและการสื่อสารสุขภาพเพื่อป้องกันโรคไตเรื้อรัง

7.6 ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง หมายถึง ผลลัพธ์ของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของ อสม. ในการป้องกันโรคไตเรื้อรังที่ได้หลังจบการอบรม ซึ่งวัดได้จากคะแนนของอสม. ที่ได้จากการทำแบบประเมินความสามารถในการคัดกรองโรคไต และแบบประเมินทักษะการสื่อสารสุขภาพเพื่อป้องกันโรคไต ก่อนอบรมเทียบกับหลังอบรม

7.7 แนวทางการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรัง หมายถึง รูปแบบการสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอสม. ผ่านโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพ และการพัฒนาทักษะการตรวจคัดกรองและสื่อสารด้านสุขภาพของอสม. ซึ่งช่วยให้ อสม.ปฏิบัติหน้าในการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ชุดโครงการการวิจัยนี้ เป็นการสังเคราะห์ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี จากโครงการวิจัยย่อยที่ 1 เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี และผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของ อสม. ในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง จากโครงการวิจัยย่อยที่ 2 เรื่อง ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง โดยการสังเคราะห์ผลของโปรแกรมฯ ทั้งสองข้างต้น ทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสรุปได้ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการทำวิจัย